

надані певні права. Ця таканеобхідна поправка повністю змінила їхню позицію. Але тепер, коли ми дивимося на акт, ми виявляємо деякі серйозні лакуни. Необхідно внести подальші зміни. Я твердо переконаний, що стосовно правонаступництва має бути рівне ставлення до законних і незаконнонароджених дітей. Там не повинно бути місця для будь-якої дискримінації. Таким чином, акт також буде в гармонії з основними принципами права. Право на рівність також буде забезпечено.

На нашу думку, було б дуже важливо, щоб така класифікація законних і незаконних взагалі не проводилася. Не можна розбивати дітей на законних чи байстрюків, тому що, поки маленькі діти піддаються стигматизації і їм дозволено страждати, в цьому світі немає справжнього кохання. Ми повинні дотримуватися прагматичного правового підходу і вжити заходів, щоб в наших дітей склалось гарне майбутнє.

І.Горячева А.М. Женщины Индии: социально-культурные и политические проблемы. Индия сегодня. М. 2015.С.273

Бондаренко К. І.
здобувач вищої освіти
юридичного факультету
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник:
Поліщук М. Г.
кандидат юридичних наук.
доцент кафедри
цивільно-правових дисциплін
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

РИМСЬКИЙ ШЛЮБ

«Сім'я починається зі шлюбу. Римські Юристи приділяли багато уваги правовим питанням шлюбних відносин, вивчивши та проаналізувавши, дали відповідні оцінки їх різновидам. Давньоримське суспільство намагається ідеалізувати сім'ю. Римські юристи досить ідеалістично визначали шлюб. В часи рабовласницької держави дружина ніколи не займала рівного з чоловіком становища. Вона завжди знаходилася в залежності від батька, чоловіка, брата, опікуна тощо. І тут вже йдеться про правову нерівність.

Дослідження римського шлюбу започаткували італійські вчені-

романісти наприкінці XIX ст. - XX ст. П. Бонфанте Е. Альбертаріо, Е. Вольтерра, Р. Орестано.

Серед польських вчених-романістів XIX ст. - XX ст. проблеми правового розвитку шлюбу в Давньому Римі досліджували В. Абрагам, Г. Інсадовскі, Б. Лапіцкі, В. Окецкі, Р. Таубеншляг та ін.. Певні питання розвитку інституту шлюбу за римським правом розглядалися українськими, іспанськими, польськими вченими-романістами та істориками права: Є.М. Орачем, Б.Й. Тищиком, О.А. Підпригорою, Є.О. Харитоновим, С. Бенінкаса, М.І. Нуньєз-Пас, В. Боярські, В. Розвадовскі, Я. Заблоцкім, В. Володкевічем та ін.

Законний римський шлюб укладався у невідворотній відповідності з нормами *jus civile*. Він допускався лише між римськими громадянами, які вродили *jus connubii*. Шлюб між римським громадянином з одного боку, а з іншого – негромадянином (перегрином, вільновідпущеником, деякими латинами) категорично заборонявся. Деякі обмеження у вступі в шлюб збереглися навіть після того, як усі піддані Римської імперії були оголошені громадянами. Зокрема, особи сенаторського звання не могли одружуватися з вільновідпущеницями.

Jus connubii означало наявність права укладати законний римський шлюб, створювати римську сім'ю.

Jus commercii полягало у праві вести торгівлю, укласти договори, набувати та відчужувати речі, тобто у можливості приймати участь у торговому обігу.

Втрата одного з статусів тягла обмеження правоздатності, так зване *capitis deminutio*: максимальне за втрату свободи, мінімальне — за втрату статусу «батька сімейства». Загальна різниця в юридичній природі шлюбів *summani* і *sinemani* природно позначається на різному обсязі як особистих, так і майнових відносин між подружжям.

Summani: При шлюбі *summani*, як уже зазначалось, жінка цілком підпорядковувалась владі чоловіка і юридично перебувала на становищі дочки. Той же принцип підлеглості визначав майнові відносини між подружжям. Усе, що жінка мала до шлюбу і що вона набула після шлюбу, належало чоловікові, повному і безконтрольному власнику. У випадку неспроможності чоловіка майно жінки йшло на задоволення його кредиторів. Однак така майнова несаможитність жінки компенсувалась тим, що вона нарівні зі своїми дітьми мала спадкове майно після чоловіка і всіх його агнатичних родичів.

Sinemani: Зовсім інакше складаються відносини між жінкою і чоловіком у шлюбі *sinemani*. У цьому шлюбі принцип підлеглості жінки чоловіку поступається перед місцем принципу рівності. Щоправда, чоловік мав право вимагати повернення жінки від третіх осіб, які утримували її проти волі. Перебуваючи у шлюбі *sinemani*, дружина набувала ім'я чоловіка, поділяла його громадянське становище, мала одне місце проживання з чоловіком, який повинен був її утримувати, представляти і захищати в суді. Проте в разі незгоди між подружжям остаточне рішення було за чоловіком.

Спеціальних юридичних церемоній для шлюбного союзу не існувало. Шлюб розглядався юристами як двосторонню згоду на шлюб та спільне проживання. Для засвідчення шлюбу повинна була бути присутні також схильність до шлюбу це означало що пара визнає один одного як чоловіка і дружину і поводиться відповідно до цього статусу. Шлюб починався з того моменту коли дружина була відведена в будинок чоловіка. У римському шлюбі що складала шлюбний договір, але він не був обов'язковим для укладення шлюбу, такий договір часто складався оскільки він регулював питання пов'язані з приданим і формальність його виплати у випадку розлучення. Такий договір зачитувати вся під час весілля щоб потім свідки поставили свої печатки. Контракт складався на табличках але жодне з цих табличок не збереглося до наших часів, але збереглося кілька шлюбних договорів на папірусі. На них було написано все придане нареченої. Тривалий зв'язок вільної жінки слід розуміти не як конкубінат, але як шлюб, якщо тільки вона не дала своїм тілом" так колись писав Модестін. Перегрини вступали в шлюб між собою відповідно до норм уму *jus gentium* – праванародів. Шлюб припинявся у разі: якщо один із подружжя загинув або якщо чоловік та жінка дійшли взаємної згоди с приводу розлучення, також шлюб припинявся у випадку коли один з учасників шлюбу втрачав своє громадянство або свободу. «Розлучення в шлюбі *sine manu* відбувалося спрощено - за взаємною згодою сторін або шляхом подання односторонньої заяви про відмову від шлюбного життя. Але навіть у шлюбі *cum manu* жінку від безчестя рятували законні причини розлучення: а) імпотенція чоловіка протягом 3-х років; б) полон чоловіка, якщо протягом 5-ти років немає звістки; в) постриження в черниці.»[2] Також був такий вид шлюбу як конкубінат. Конкубінат – це цивільний шлюб. Його укладали люди які не могли взяти законний римський шлюб, тому що не мали римського громадянства. Діти які народжувалися у конкубінаті, мали назву – природні діти. «Конкубінат практично не мав правових наслідків для жінки, яка не отримувала громадянського й соціального стану чоловіка, та їх дітей, які не отримували імені й статусу батька, не мали права на аліменти і на спадкування після його смерті.

Ми дізналися що римські юристи приділяли багато уваги шлюбним відносинам. Було декілька видів сімейних відносин, у Римі перш за все вони були побудовані на правах людей. Укладання договорів, опис приданого нареченої, підтвердження цього дійства свідками. Також багато нюансів для складання римського законного шлюбу. Де які дії і зараз діють у нашому житті. Шлюб більш розглядався як угода, а не як життя двох осіб за більш спільною згодою. Були загальні різниці в юридичній природі шлюбів. У римському шлюбі влада була двох видів: у першому випадку ми побачили, що жінка не мала майже ніяких юридичних прав, а в другому випадку ми бачимо що жінка вже набуває свої юридичні права. Також ми бачимо, що у римського громадянина було на багато більше прав, ніж у того хто не мав римського громадянства. На основі всього вищезазначеного цілком можна

зробити висновок про те, що вже багато вчених вивчили цю тему але й наразі дана тема залишається актуальною і надалі, а тому потребує подальшого всебічного та глибокого дослідження.

Не мало ввжливий висновок ми можемо зробити про проблематику римських шлюбних угод, та самого римського шлюбу.

Якщо наразі провести паралель з нашими часами, то деякі дієства залишилися, але зараз більшість проблем та дії що були у Римі більш непримітні або їх зовсім немає.

1. <https://www.bestreferat.ru/referat-207663.html>.

2. <https://studfile.net/preview/7363372/page:2/>.

3. <https://scicenter.online/kniga-rimskoe-pravo-scicenter/102-vidi-shlyubu-170625.html>.

Москаленко Д. Ю.

здобувач вищої освіти
юридичного факультету
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Поліщук М. Г.

доцент кафедри
цивільно-правових дисциплін
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ПРАВОВИЙ МЕХАНІЗМ ЗАХИСТУ ПРАВ НА ЧУЖІ РЕЧІ

Незважаючи на те що конституційні гарантії здійснення прав на чужі речі та визначальні положення про їх захист передбачені чинним законодавством України, правовий механізм захисту прав на чужі речі лише тоді буде відповідати стандартам правової держави, якщо вищезазначені положення знайдуть своє втілення у нормах відповідних галузей права, адже здійснення речових прав неможлива без встановлення механізму їх захисту. У сучасній Україні триває процес євроінтеграції та адаптації законодавства до стандартів Європейського Союзу (далі - ЄС), про що наголошено в Законі України «Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу». [2] умовах євроінтеграції існує необхідність дослідження та вдосконалення окремих правових інститутів, зокрема інституту прав на чужі речі. Вказане зумовлене не стільки проблемами правозастосування, скільки потребою створення науково обґрунтованої системи речового права відповідно до існуючих традицій правової системи. В українському цивільному праві також запроваджено норми римського при-